



בס"ד

אלול התשפ"ו
מפס"ר **אֲנָכִי אֲנָכִי הוּא** (ישעיה נא)

פרשת שפטים

עלון חידושי תורה ופרפראות על **פרשת השבוע** בענייני דיומא ממפרשי ומדרשי חז"ל

בפרשת **שפטים** 97 פסוקים = **בן אדם, זמן**

מראש חודש אלול ואילך הם ימי הרחמים והסליחות וימל רצון, ויש לכל אדם לעורר לבו בתשובה ולעשות לכפר את אשר חטא על הנפש מיום היותו, ולמען יזכה בחשפטו כשבת המלך על כסא דין ביום הרת עולם. (מטה אפרים או"ח תקפ"ט) **בן אדם** מה לך נרדם קוים קרא בַּתְחִנּוּגִים. בפרשת **שפטים** 41 מצוות, מתוכן 14 מצוות עשה ו-27 מצוות לא תעשה. (ספר החינוך)

שפטים וְשֹׁטְרִים תִּתֶּן לָהֶם בְּכָל שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר יִהְיֶה אֶל־הֵהָא לְהִיָּדָה נָתַן לָהֶם לְשֹׁטְרֵיךָ וְשֹׁפְטֵיךָ אֶת הָעָם מִשְׁפַּט צֶדֶק. (טז יח)

שאלה – למה נסמכה מצוות מינוי **שפטים וְשֹׁטְרִים** למצוות עליה לרגל **שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך** האמורה בסוף פרשת ראה.

תשובה – הנה כתיב בסוף פרשת ראה **יראה כל זכורך** בלשון יחיד, ולכאורה הול"ל בלשון רבים **כל זכורכם**, אלא הכוונה בזה דלשון יחיד היינו שיבואו באחדות וכדי שיעלו לרגל באחדות צריך שבכל עיר ועיר יהיו **שפטים וְשֹׁטְרִים** לפשר ולפסוק הדין, דאם ימתינו עד שישפטו להם הסנהדרין שבלשכת הגזית תהיה עלייתם לרגל במחלוקת, ולכן **שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך** שתבואו בשלום ואחדות, ועל כן אני מצווך **שפטים וְשֹׁטְרִים תִּתֶּן לָהֶם בְּכָל שְׁעָרֶיךָ** וכל מה שיושבים הסנהדרין בלשכת הגזית הוא רק כדי שאם יפלא מהם דבר המשפט אז יקמית וְעָלִיתָ. (משיב דברים) **שפטים וְשֹׁטְרִים תִּתֶּן לָהֶם בְּכָל שְׁעָרֶיךָ** ר"ת **שותל**, הממנה דיינים הגונים כאילו הוא שותל ונוטע ארזים בישראל. (שפתי כהן)

לשכטיה פרש"י – מלמד שמושיבין דיינין לכל שֶׁבֶט וְשֶׁבֶט ובכל עיר ועיר.

רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: **לְשֹׁטְרֵיךָ וְשֹׁפְטֵיךָ** – מִצְוָה בְּשֶׁבֶט לָדוֹן אֶת שֶׁבֶטוֹ. (סנהדרין טז)

שאלה – מה הטעם שיש מצוה שכל שבט ידון את שבטו.

תשובה – הנה ידוע מהאריז"ל שיש י"ב שערים בשמים למנהגי י"ב שבטי ישראל, שעולה תפילתם שם כל אחד אל שערי, והנה כן הוא הורדת ההשפעה וְשֶׁכֶל הַעֲיוֹנֵי בַחֲלָקֵי הַתּוֹרָה, יש לכל שבט שערו וצינורות להורדת שפעו, וזה ע"ד 'נָתַן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ', ובגלל כן רצה הקב"ה שיהיה סנהדרין של השבט מתוכו ולא משבט אחר, דא"כ יצא המשפט מעוקל ח"ו, וזה מה שאמר הכא **שפטים וְשֹׁטְרִים תִּתֶּן לָהֶם בְּכָל שְׁעָרֶיךָ** דייקא, **אֲשֶׁר יִהְיֶה אֶל־הֵהָא לְהִיָּדָה נָתַן לָהֶם לְשֹׁטְרֵיךָ**, שיש להם י"ב שערים בשמים, והכא נמי יהיו השוטרים והשופטים, וע"י זה **ושפטו את העם משפט צדק** כל שבט ושבט משופט שלו, ואפילו בדיני ממונות מצינו כן, כדאמרין (כתובות צד): 'אֲטוּ בִירוּשָׁלַיִם תִּתְּבִינָן דְּקִתְּבִינָן שְׁעוֹת' פרש"י – כיון דלא הקפידו בני המקום לכתוב שעות, ש"מ סברו וקבלו שלא להקפיד בשעבוד כי אם בסוף היום, ואנשי ירושלים קפדי בהכי, וכן אנשי יהודה ואנשי גליל גבי 'אֶתְּ תִּתְּבִינָן דְּקִתְּבִינָן' (שם נב): וכן הרבה, וצריך כל בית דין לשפוט לפי מנהג שבטו ואז הוא **משפט צדק**. ('חתם סופר' עה"ת)

רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: **לְשֹׁטְרֵיךָ וְשֹׁפְטֵיךָ** – מִצְוָה בְּשֶׁבֶט לָדוֹן אֶת שֶׁבֶטוֹ. (סנהדרין טז)

שאלה – קשה דאמרין (יומא כו.) אָמַר רַבָּא: לֹא מִשְׁפַּחַת צוּרְבָא מְרַבְּנָן דְּמִוְרֵי אֶלְיָא דְּאֵתִי מִשְׁבֵּט לֹוי אוֹ מִשְׁבֵּט יִשְׁשָׁכָר. לֹוי, דְּקִתְּבִיב (דברים לג, י) יוֹרוּ מִשְׁפַּחַתִּי לְעֵצָבָה. יִשְׁשָׁכָר, דְּקִתְּבִיב: (דברי הימים א' יב, לג) **יִשְׁשָׁכָר יוֹדְעֵי בֵּינָה לַעֲתִים** לְדַעַת מַה יַּעֲשֶׂה יִשְׁרָאֵל. א"כ איך אפשר למנות משאר שבטים.

תשובה – אפשר לומר אפילו כשאמו מהגך שבטים מורה. (קרבן העדה) א"נ דמיירי כשהוא ביחיד אבל אם רבים מסקי אליבא דהלכתא. ועוד כתבו המפרשים דה"ד בצורבא מרבנן בחור. ועוד כתבו דאם יש לו ענוה או עוסק בגמילות חסדים נמי אהניא לכיון אל האמת. (פתח עינים – מכות ז.) א"נ שיוזמן גם משאר שבטים חכם דמסיק שמעתא אליבא דהלכתא אבל לא ימצא הרבה מהם בכל דור ורק משבט לוי או ייששכר ימצא הרבה בכל דור ודור ובכל אתר ואתר. רמז לדבר ראשי תיבות וסופי תיבות של **יִשְׁרָאֵל** הוא ל"י שהוא ראשי תיבות לוי **יִשְׁשָׁכָר** ונשאר באמצע **ראש** כי המורה נקרא ראש. (בן יהוידע - יומא כו.) וזה רמזו בפרשה **לשכטיה** דמצוה על כל שבט שידונו כל שבט לשבטו. וכי תימא דדוקא לוי ויששכר מורי הוראות לזה אמר **ושפטו** דכשהם רבים כל השבטים שוו בשיעוריהן לדון דין אמת וז"ש **משפט צדק**. (נחל קדומים)

צדק צדק תרדף למען תחיה וירש את הארץ אשר י-הוה א-להיך נתן לך. (טז כ)

צדק צדק בגימטריא (388), כי בזכות הצדקה זוכה לימות המשיח שנאמר (ישעיה א כז) **ושביה בצדקה**, כלומר אע"פ ששב האדם מעבירות שבידו צריך ליתן צדקה כמו שארז"ל (ברכות ו ב) אֲנִיָּא דְּתַעֲנִיתָא — צדקא. ד"א זהו שאמר הכתוב (משלי י ב) **וצדקה תציל ממות**, כמו עובדא דברתיה דרבי עקיבא (שבת קנו ב) וכעובדא דשמואל ואבלט (שם) וכמעשה בנימין הצדיק (בב"ב יא.) **וירש את הארץ ותשרי**, רמז שיתן צדקה קודם תשרי כדי שיחתום אותו הקב"ה לחיים, וזהו **למען תחיה**. (רבינו אפרים)

צדק צדק בגימטריא **חשף** דבזכות הצדקה נזכה להבטחת (ישעיה נב י) **חשף י-הוה את זרוע קדשו לעיני כל הגוים**.

צדק צדק תרדף כתבו חכמי המוסר דנתינת הצדקה במהירות חשובה כשתי צדקות. וזה רמז **צדק צדק** יחשב לך שתי צדקות אם תרדף ותמהר נתינת הצדקה, דהזריזות לבד מצוה בפני עצמה היא. **למען תחיה** בעולם הזה **וירש את הארץ** לעולם הבא. (חומת אנך)

על פי שנים עדים או שלשה עדים יומת המות לא יומת על פי עד אחד. (יז ו)

שאלה – בדיני נפשות כתיב **שנים**. מה הטעם ששינה לקמן בדיני ממונות (יש טז) דכתיב על פי **שני עדים** או על פי **שלושה עדים** יקום דבר. מה ההבדל בין **שנים** לבין **שני**.

תשובה – כתיב (שמות כה יח) וְעִשִּׂיתָ **שנים** פְּרָכִים וגו'. פירש המלבי"ם – שיש הבדל בין **שנים** ובין **שני**, ששני מורה על השווי, ושנים מורה שאינם שוים, וכ"כ רבינו בחי' – ומה שהזכיר בצווי וְעִשִּׂיתָ **שנים** פְּרָכִים זהב ולא אמר **שני**, בעבור כי **שני** לשון השויה, כמו **שני לחת העדת**, **שני כבשים**, **שני השעירים**, ולכן הוצרך לומר **שנים** כי חלוקים הם בעניינם זה זכר וזה נקבה. וכן יש לומר כאן דאם דבריהם מכוונים ביותר הוי בדיק אחריהן. (העמק דבר)

הטעם דכתיב בדיני נפשות שנים – לפי שבדיני נפשות מפורש ביה מצוות חקירה לכך כתיב **שנים**. (העמק דבר) א"נ לפי שבדיני ממונות לא מאיימים עליהם כ"כ כמו בדיני נפשות. (בעה"ט)

פי תבא אל הארץ אשר י-הוה א-להיך נתן לך וירשתי וישבתה בה ואמרת אשימה עלי מלך ככל הגוים אשר סביבתי. (יז יד)

כתב הרמב"ם – שלש מצוות נצטוו ישראל בשעת כניסתן לארץ למנות להם מלך שנאמר (יז טו) **שום תשים עליך מלך** ולהכרית זרעו של עמלק שנאמר (כה יט) **תמחה את זכר עמלק** ולבנות בית הבחירה שנאמר (יב ה) **לשכנו תדרשו ובאת שמה**. (הל' מלכים א א)

שאלה – מה הטעם שלא יכלו ישראל למנות מלך קודם כניסתם לארץ. אלא רק לאחר שיילחמו עם גויי הארץ וירשו את הארץ.

תשובה – תנו רבנן: אוצרות מלכים – לַמֶּלֶךְ, וישאר בִּינָה שְׂבוּזִין – מִחֲצָה לַמֶּלֶךְ וּמִחֲצָה לָעָם. (סנהדרין כ:.) אם כן אם היה מתמנה מלך על ישראל קודם שנכנסו לארץ, היה אותו מלך יוצא למלחמת כיבוש הארץ ולוקח חצי מהקרקעות שנכבשו, ונמצא שנוטל מנחלת השבטים שניתנה על פי ה' דכתיב (במדבר לו ב) **ואדני צוה כי-הוה לתת את נחלת צלפחד וגו'.** ולכן נצטוו ישראל להמליך עליהם מלך רק לאחר שיכבשו את הארץ כדי שלא תגרע הנחלה שניתנה על פי ה'. (תפארת יהונתן) אֲשִׁימָה עָלַי מֶלֶךְ כָּכָל ס'ת הִיכָל, ג' מצוות נצטוו אחת מהם לבנות בביהמ"ק. (שפתי כהן)

א"נ כדי שלא יאמרו שהמלך כבשם ולא הקב"ה אלא ככל הגויים, לזה אחר שכבשום וידעו שהקב"ה כבשם כמו שנאמר (דברים ט ג) **וַיִּדְעֻת הָיוּ** **כִּי י-הוָה אֱלֹהֵיהֶם הָעֶבֶר הַמֶּלֶךְ לִפְנֵיהֶם** אֵשׁ אָכְלָה הוּא לְשִׁמְיָם וְהוּא יִכְנִיעֵם לִפְנֵיהֶם, **וְאָמַרְתָּ אֲשִׁימָה עָלַי מֶלֶךְ**. עתידין שתאמרו כן כי כן אמרו לשמואל (ש"א ח ה) **עַתָּה שִׁימָה לָנוּ מֶלֶךְ** לְשַׁפְטֵנוּ כָּכָל הַגּוֹיִם. **שׁוּם תִּשִּׁים** שימה לשאול ושימה לדוד. (שפתי כהן)

ראשית דגנה תירשף ויִקְהַרְד וראשית גז צאנף תתן לו. (יח ד)

שאלה – מה הטעם שבמתנות עניים כמו לקט שכחה ופאה מצוותן מתוך השיריים שבשדות. **פאה** - ניחא בסוף השדה מעט קמה לעניים, **לקט** - השבלים הנופלות בשעת הקציר, ניחא לעניים, **שכחה** - המעמר ושכח אלומה אחת בשדה הרי זה לא יקנה. לעומת 'מתנות כהונה' הן דווקא מהמובחרים ביותר מפירות השדה המוגדרים 'ראשית', ואסופת השדה אסורה לבעלים עד שיתן לכהן את החלק המובחר והטוב.

תשובה – כיון שהעני הוא טפל לעשיר, שכך טבע הקב"ה במערכת הנבראים שיהיו חלקם עשירים וחלקם עניים ואילו השפע מושפע במיוחד עבור העשירים. ומצינו אצל רבינו הקדוש שהיו מכבדים את העשירים (עירובין פו). מפני שהעשיר הוא הכלי המוכן לקבל אי לכך ראו לכתבו. מאחר שכן אף מתנות העני ניתנות בהתאם למעמדו, הוא לוקח מתוך הטפל שבשדה. **לעומת זאת** הבהן הוא ברום המעלה, נבחר להיות שְׁלוֹחַם של ישראל לעבודת המקדש. ולכן גם מתנותיו יהיו מתוך המובחר. דכתיב (יח ה) **כִּי בּוֹ בָּסָר בְּהֵנָּה וְלֹא־מִכֶּל שֶׁבִטְיָד** – היות והוא חשוב ממך עליך לתת לו את המובחר שבפירותיך. (אדרת אליהו)

רבי מכבד עשירים. **רבי עקיבא מכבד עשירים.** (עירובין פו.)
שאלה – מה הטעם שהיו מכבדים את העשירים. **ועוד** מה הטעם שהזכירו בגמרא את **רבי** לפני רבי עקיבא, ורבי היה אחרי **רבי עקיבא**.
תשובה – לפי שמלבד שהיה רבי עשיר מופלג יותר מרבי עקיבא שהרי שומר הסוסים שלו היה עשיר יותר ממשבור מלכא. **ועוד** לפי שהיה נשיא שהוא כמו מלך ועם כל זה היה מכבד את העשירים. **ועוד** לפי שהיה רבי עשיר מקטנותו, כי עושרו היה מאבותיו ואבות אבותיו, וכפי הטבע אין העשירים נחשבים בעיניו כלום, אך רבי עקיבא נתעשר אחר שעברו רוב ימיו, ובהתחלתו היה עני מאד, כפי שמובא בגמרא שאלהיו הנביא דפק על דלתם של רבי עקיבא ואשתו. ביקש מעט תבואה עבור אשתו שילדה ואין לה על מה לשכב. רבי עקיבא אמר לאשתו: 'ראי אדם שאין לו אפילו תבן, ואנו יכולים לשמוח בחלקנו שיש לנו תבואה תבן לשכב עלי' (נדרים נ). והנה הטבע צריך להיות העושר יקר טפי בעיניו ולהכי מכבד את בעלי העושר. **ועוד** מפני שרבי היה נשיא והיו מצויים ובאים לפניו עשירים רבים בכל יום, וניכר לעיני הכל שהוא מכבד עשירים שהיה לו זה ברגילות והתמדה, מה שאין כן רבי עקיבא לפרקים פוגע בעשירים ומכבדם, ואינו בריבוי ואינו ברגילות והתמדה.

הטעם שהיו מכבדים את העשירים - כדי שלא יהיו נהנים מן התורה מחמת הכבוד שלהם, דבלאו הכי יש להם כבוד מצד עשרם כי עשירים היו. ולכך הקדים את רבי לרבי עקיבא, כי רבי היה נשיא והכל חייבים לכבדו בשביל הנשיאות, ואין לו לחוש שהוא נהנה מדברי תורה מצד הכבוד שעושים לו, לפי שעשה תקנה זו לעצמו לכבד עשירים, שנראה הכבוד שעושים לו מצד העושר, דהא לגבי דידה איכא נשיאות לתלות בה הכבוד ועם כל זה היה משתדל לכבד עשירים כדי לתלות הכבוד בעושר גם כן. (בניהו שם)

כתב רבינו האר"י זצ"ל שהטעם כי זה העושר הוא שפע רב שהשפיע לו ה' וא"כ זכה לשפע קדוש ולהכי צריך לכבדו וזה טעם מ"ש צדיקים חסים על ממנו. כי הצדיקים יודעים שזה הוא שפע הנשפע מלמעלה ואין לזלזל בו.

והמהרי"ל (רבי יעקב בן משה הלוי סג"ל מלוין) נתן עוד טעם לשבח שרבי היה עשיר גדול ומרוב ענותנותו וקדושתו היה מכבד לעשירים וראו כל העם ובוודאי שכולם היו מכבדים את העשירים ולמדו ממנו. ואח"כ כשיכבדו את רבי שהיה עשיר גדול הכבוד הוא מידי דהוי לעשיר גדול שמכבדו אותו בשביל העושר ובוזה רבי אינו נהנה כלל בכבוד תורה. (דבש לפי מערכת ע)

כתב החת"ס – 'נראה, עד רבי לא היו מכבדין עשירים, פירוש, שהושיבו כל תלמיד בבית המדרש לפי חכמתו, ואם היו שוין בחכמה הלכו אחר יחוס אבותם, אבל העושר לא היה נחשב למאומה, ורבי עקיבא ורבי חידשו דבשוין בחכמה ויחוס, רק אחד עשיר מחברו יתכבד מפני עשרו, ומפיק מקרא (תהלים סא) **יָשָׁב עוֹלָם לִפְנֵי אֱלֹהִים**.

לֹא יָקוּם עַד אֶחָד בָּאִישׁ לְכָל עוֹן וּלְכָל חַטָּאת בְּכָל חַטָּא אֲשֶׁר יַחַטֵּא עַל פִּי שְׁנֵי עֲדִים אוֹ עַל פִּי שְׁלֹשָׁה עֲדִים יָקוּם דְּבַר. (יט טו)

שאלה – מה הטעם דכתיב **לֹא יָקוּם עַד אֶחָד בָּאִישׁ** ולא כתיב בסתם **לֹא יָקוּם עַד אֶחָד**. באיזה אופן עד אחד נאמן.

תשובה – משום דיש עדות שמועיל עד אחד – כגון עדות אישה שמת בעלה, שנאמן עד אחד ומשיאין אותה על פי פיו, והטעם לפי שמתוך חומם שהחמרת עליה בסופה הקלו לה בתחילתה. (יבמות פח.) פירוש כגון אם נשאת ואח"כ באו עדים שחי בעלה, תצא מזה ומזה, ולכן הקלו לה בתחילתה שתינשא בעד אחד, שמאחר שפוחדת מהרעה הזאת היא בעצמה חוקרת אם מת בעלה וא"כ מאחר ונשאת ודאי מת. (מושב זקנים)

חידה בפרשה – באיזה חמשה דברים מועיל עדות על פי עד אחד.

המשה דברים מועיל עדות עד אחד – וסימן לדבר **אֶפְסֵשָׁה**. (חמה אין לי מי יתנני שמיר שית במלחמה אֶפְסֵשָׁה בה אֶצִּינָה יסד. ישעיה כו ד)
א' – אישה סוטה. פ' – פרה היא עגלה ערופה. ש' – שבועה. ע' – עגונה. ה' – התראה. כי עד אחד נאמן באיסורין. (נחל קדומים בשם כף ונקי)

וַעֲשִׂיתֶם לוֹ כַּאֲשֶׁר זָמַם לַעֲשׂוֹת לְאֶחָיו וּבַעֲרַת הָרֶעַ מִקֶּרְבָּהּ. (יט יט) פֶּרֶשׁ"י - וְלֹא כַּאֲשֶׁר עָשָׂה. מִכָּאן אָמְרוּ: הָרֶגוּ, אֵין נִהְרָגִין.

שאלה – מה הטעם שאם הרגו ע"י עדותם והתברר שהעדות שקר והעדים זוממין הם אינם נהרגים.

תשובה – לפי שחטא עדים וזוממין הוא כל כך גדול שגרמו הריגת נפש נקי בעדותן השקר, שלא יתא להם כפרה במיתת בית דין לכן אינם נהרגין. לאפוקי עד שלא הרגו בעדותן חס רחמנא עלייהו שיהא להם כפרה במיתת ב"ד, ולכן נהרגים שיהא להם כפרה. (טעמי המנהגים בשם מסורת הברית)

א"נ סמך הכתוב על זכותן של הסנהדרין ששורה עליהם רוח"ק שלא יושכו דם נקי, ואלמלא שכבר נתחייב הנהרג ממקום אחר לא נתגלגל עונשו זה על ידיהם, ולפיכך מניחין העדים כאלו ידענו שהאמת העירו, ואם אין הנהרג מחייבי הרבה שלוחים יש למקום, אבל כשהוזמו קודם שנעשה מעשה על פיהם הרי הם נהרגין כפי מחשבתם הרעה. (רבינו בחיי)

וּנְגָשׁוּ הַכֹּהֲנִים בְּנֵי לֵוִי כִּי בָם בָּחַר י-הוָה אֶל־לִהְיוֹת וּלְכַרֵּךְ בָּשֵׁם י-הוָה וְעַל פִּיהֶם יִהְיֶה כָּל רִיב וְכָל נִגְעַ. (כא ה)

חמשה דברים תלויים בכהן, ויכולים להיעשות רק על ידי כהן, ואלו הם: עבודה במשכן, ברכת כהנים, עגלה ערופה, השקיית סוטה וטהרת המצורע. והנה כולם נרמזו בפסוק זה. הפותח במילים: ונגשו הכהנים בני לוי כי בם בחר י-הוה א-להינו.

לְשִׁרְתּוֹ – זו עבודה במשכן. **וּלְבָרֵךְ בְּשֵׁם יְיָ** – זו ברכת כהנים. **וְצֵל פִּיהֶם יִהְיֶה** – זו עריפת עגלה. **וְהַפְּהָגִים אוֹמְרִים כִּפּוּר לַעֲמֹד יִשְׂרָאֵל** – תרגום פהגאי יִמְרוּן. **כָּל רִיב** – זו השקיות סוטה, היינו ריב בין איש לאשתו. **וְכָל נִגַע** – זו טהרת מצורע מנגע הצרעת. (פניני הגר"א)

מה נֵאוּו עַל הַהָרִים רִגְלֵי מִבְּשָׁר מִשְׁמִיעַ שְׁלוֹם מִבְּשָׁר טוֹב מִשְׁמִיעַ יְשׁוּעָה אֹמֵר לְצִיּוֹן מֶלֶךְ אֶל־הַיְּהוּדָה. (ישעיה נב ז) מִפְּטִיר

פְּסוּקֵי זֶה נוֹהֲגִים לוֹמַר בְּכָל מוֹצָ"שׁ וְקֹדֶם לְנוֹי יְהוָה אֶל־הַקְּהִלָּה וּמִקְרָא שְׁפָתוֹב. מֵה נֵאוּו עַל הַהָרִים רִגְלֵי מִבְּשָׁר מִשְׁמִיעַ שְׁלוֹם מִבְּשָׁר טוֹב מִשְׁמִיעַ יְשׁוּעָה אֹמֵר לְצִיּוֹן מֶלֶךְ אֶל־הַיְּהוּדָה. רֵאשׁוֹן לְצִיּוֹן הָיָה הַמֶּלֶךְ וְלִירוּשָׁלַיִם מִבְּשָׁר אֶתָּה. אֲמֵן סָלָה. לִפִּי שְׁהוּא מִדְּבַר עַל אֱלֹהֵינוּ הַגִּבּוֹר. וְכֵן בְּפִיט 'נֵאוּו עַל הַהָרִים. שְׁלוֹתִי יוֹצֵר הָרִים. רִגְלֵי מִבְּשָׁרִים בְּאֶמְרוּ שׁוֹבֵי שׁוֹבֵי, (ויק"ר ט ט) בְּכָפֶן אֶמְרוּ גְדוֹל שְׁלוֹם שְׁפָשְׁמֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ בָּא אֵינוֹ פּוֹתֵחַ אֶלָּא בְּשָׁלוֹם, שְׁנָאמִר (ישעיה נב, ז): מֵה נֵאוּו עַל הַהָרִים רִגְלֵי מִבְּשָׁר מִשְׁמִיעַ שְׁלוֹם.

א' – אליהו יבוא לבשר הגאולה יום לפני ביאת המשיח שלמחר תבוא הישועה וכמ"ש מלאכי ג הִנֵּה אֲנִי שִׁלַּח לָכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיאָא. (עירובין מג:)

ב' – אליהו בא לעשות שלום בעולם. דתנן משנה עדויות ח' נחמכים אומרים: לא לרתק ולא לקרב, אלא לעשות שלום בעולם. שעתיד לומר אליהו ברוח הקודש זה מבני בניו של זה, שיהיה לב כולן שוה ולא יפול ביניהן מחלוקת. (ברטנורא)

ג' – אליהו יבוא לפשוט ולברר כל הדברים המסופקים בדברי תורה. כגון: 'לִכְשֵׁיבָא אֵלָיְהוּ וַיֹּאמֶר אֵי הֵי קִבְעוּתָא'. (ברכות לה ב) בשתיית יין. מהו לכתוב תפילין על גבי עור של דג טהור? אמר ליה: אם יבא אליהו ויאמר אי פסקא זוהמא מיניה, אי לא פסקא זוהמא מיניה. (שבת קח.), אם יבא אליהו ויאמר: 'חולצין במנעל' – שומעין לו. 'אין חולצין בסנדל' – אין שומעין לו, 'שכבר נהגו העם בסנדל'. (יבמות קב.).

בפסוק זה מרמזים ג' דברים אלו - **משמיע שלום** הוא לעשות שלום, בעולם, **מבשר טוב** ואין טוב אלא תורה הוא לברר ספקי התורה.
וכן **יתקן ר"ת** תשבי יתרץ קושיות ובעיות. (השל"ה הקד' ותוס' יו"ט) וכן 'הא מונח עד שיבא אליהו. **משמיע ישועה** כפשוטו שיבשר על ביאת המשיח למחר במהרה בימינו אמן. (טעמא דקרא)

שבעים פנים לתורה, לעיתים תהיה יותר מתשובה אחת

התשובות אינם להלכה כמעשה, הערות והארות יתקבלו בברכה
לעילוי נשמת הרב חפץ בן אסתר זצ"ל

amnadlan018@gmail.com במייל ניתן לפנות לכתובת